



**Araştırma Makalesi**

**Künye:** Biricik, Y.S. (2020). Spor yöneticisi adaylarının sosyal girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 22(3)

## SPOR YÖNETİCİSİ ADAYLARININ SOSYAL GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yunus Sinan BİRİCİK<sup>1</sup>

### ÖZ

Sosyal girişimcilerin bir ulusun sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel zenginliğine yaptıkları katkı giderek daha fazla kabul görmektedir. Çalışmamızın amacı spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören ve birer spor yöneticisi adayı olan öğrencilerin sosyal girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubu, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği bölümünde okuyan öğrencilerden tesadüfî örneklem yöntemiyle seçilen 52 kadın ve 130 erkek olmak üzere toplam 182 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Hockerts (2015) tarafından geliştirilen Türkçe 'ye Akar (2020) tarafından uyarlanan "Sosyal Girişimcilik Öncülleri Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 5'li likert olup 17 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı ile analiz edilmiş olup tanımlayıcı istatistikler, Independent t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır. Çalışmada sosyal girişimcilik toplam skorunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiş olup bu farklılığın kadın öğrenciler lehine olduğu görülmüştür. Sonuç olarak; spor yöneticisi bölümü öğrencilerinin sosyal girişimcilik düzeylerinin yüksek olduğu, sınıf ve aktif spor yapma durumlarının sosyal girişimcilik düzeyini etkilemediği söylenebilir.

**Anahtar Kelimeler:** Girişimcilik, Sosyal Girişimcilik, Spor Yöneticisi.

## EXAMINING THE SOCIAL ENTREPRENEURSHIP LEVELS OF SPORTS MANAGER CANDIDATES IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

### ABSTRACT

The contribution that social entrepreneurs make to the social, economic, cultural and environmental - wealth of a nation is increasingly acknowledged. The aim of the study is to examine the social entrepreneurship levels of the students who study at the sports management department and who are candidates for sports managers in terms of various variables. The study group of the study is 182 students, 52 female and 130 male, by random sampling method from the students studying at the Department of Sports Management in the Faculty of Sports Sciences in the 2019-2020 academic year. The "Social Entrepreneurship Antecedents Scale" developed by Hockerts (2015) and adapted to Turkish by Akar (2020) was used as the data collection tool in the research. The scale is 5-likert and consists of 17 items and 4 sub-dimensions. The analysis of the data obtained in the study was analyzed with the SPSS 20.0 package program, and descriptive statistics, Independent t-test, one-way analysis of variance (Anova) were used. In the study, a significant difference was found in the social entrepreneurship total score, and this difference was found to be in favor of female students. As a result; It can be said that the social entrepreneurship level of the students of the sports management department is high, and their classroom and active sports activities do not affect their social entrepreneurship level.

**Keywords:** Entrepreneurship, Social Entrepreneurship, Sports Manager.

## GİRİŞ

Girişimcilik, insanların iş veya sosyal fayda yaratma yeteneğinin bir ifadesidir bu nedenle girişimcilik faaliyetleri, iş dünyasında ve bireysel yaşamın farklı alanlarında kendini gösterir. Tarihsel süreç içerisinde de girişimcilik, toplumların gelişimini etkileyen en büyük sosyal ve ekonomik faaliyet olarak öne çıkmakta günümüzde ise girişimcilik faaliyetleri, gelişmişliğin ve büyümenin en dinamik unsurlarından biri olarak varlığını sürdürmektedir. Girişimcilik kavramı ilk zamanlarda bir işe yeltenme, bir iş kurma ve bu bağlamda risk alma (Zhao, 2005) olarak tanımlanmış daha sonra zamanla kapsam genişletilerek, gerekli zaman ve çabanın temin edilerek sosyal, finansal ve psikolojik risklerin alınması yoluyla parasal kazançların ve kişisel tatminin elde edildiği, maddi ve manevi katma değeri olan farklı şeyler ortaya koyma süreci olarak tanımlanmıştır (Hısırich ve Peters, 2002). Geçmişten günümüze literatürde birçok girişimcilik türünün varlığı görülmektedir. Bu girişimcilik türlerinden birisi de “sosyal girişimcilik” kavramıdır ve son yıllarda özellikle Türkiye’de akademik alanda geniş çerçevede yer almaya başlamıştır.

Sosyal girişimcilik özünde girişimcilik ve sosyallik olgusunu barındırmakta ve en kolay şekliyle toplumda var olan sorunları girişimci bakış açısıyla ele almayı ve bu toplumsal sorunlar ile başa çıkmayı içermektedir. Kavramsal çerçeveden bakıldığında zaman zaman sosyal girişimcilerin toplumsal sorunlarla ilgilendikleri ve bu sorunlara karşı girişimci bir rol takınarak üstesinden gelmeye çalıştıkları görülmektedir. Bununla birlikte girişimcilik olgusunun kavrama olan katkısı ise, yenilikçi bakış açısı ile toplumsal sorunları fırsata dönüştürebilme becerisidir.

Akademik yazında sosyal girişimcilik ile ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Sosyal girişimcilik terimi, amacı sosyal misyon ile girişimci eylemi birbirine bağlamak olan kuruluşları belirtir (Boschee, 2001; Tracey ve Phillips, 2007 ). Sosyal girişimcilik, oluşan bir sosyal problemi fark edebilme ve ona çözüm bulabilmedir ayrıca oluşturduğu çözümlerin sürdürülebilirliğini sağlayabilen, amacı sosyal fayda olup kâr amacı güden ya da işletme odaklı kâr amacı gütmeyen bir örgüt oluşturabilme sürecidir (Robinson, 2006). Yine sosyal girişimcilik, sosyal değişimin desteklenmesi ve toplumda var olan mevcut sorunların ele alındığı, toplumsal sorunların çözümüne yönelik girişimlerin gerçekleştirildiği faaliyetler olarak kabul edilir (Alvord ve ark., 2004).

Sosyal girişimcilik yeni bir olgu olmamakla birlikte, son zamanlarda “sosyal girişimci” terimi, kişisel mali kar elde etmek yerine öncelikle sosyal hedefleri karşılamak için girişim kuran bireyleri tanımlamak için kullanılmaktadır (Shaw ve Carter, 2007). Sosyal girişimci, gönüllülük amacı ile toplumun bir bölümüne yararlı olmak için girişimci süreç içinde bulunan tüzel kişi olarak tanımlanır (Tan ve ark., 2005). Sosyal girişimciler yeni bir sosyal fırsat gören

ve toplum yararına bu alanda yenilik yapmak için girişimci yollar denemeye hevesli girişimci liderlerdir. (Thompson ve ark., 2000). Drucker (1999) Leadbeater (1997), sosyal girişimciler için; dürtüleri, kararlılıkları, hırsları, karizmaları, liderlikleri, vizyonu iletme ve başkalarına ilham verme yetenekleri ve sınırlı olan kaynakları etkili ve verimli bir şekilde kullanabilme becerileri gibi pek çok olumlu özellik ve davranışa sahip bireyler olarak tanımlamışlardır.

Sosyal girişimcilerin önemli özelliklerinden birisi de yenilikçi olmaları ve yeniliği yakından takip ederek yenilikçi yöntemleri kullanmalarındır. Leadbeater (1997), yenilikçi olmadan başarılı bir girişimci olmanın mümkün olduğunu, ancak sosyal girişimcilerin neredeyse her zaman yenilikçi yöntemler kullandığını savunarak şu ifadelerle yer vermiştir:

*“Sosyal girişimciler inovasyonun en önemli kaynaklarından biri olacak. Sosyal girişimciler, yeterince kullanılmayan kaynakları, binaları, ekipmanları-tespit eder ve karşılanmamış sosyal ihtiyaçları karşılamak için bunları kullanmanın yollarını bulur. Yeni refah hizmetlerini ve mevcut hizmetleri sunmanın yeni yollarını dener.”*

Sosyal girişimcilik ile ilgili en sık tekrar edilen özellikler; kâr amacı gütmeme, sosyal değer yaratma, sosyal sorunları fark edebilme, yenilik yapma, lider olma, sosyal sorunun ortadan kalkmasını sağlama gibi farklılık gösteren özelliklerdir (Gusseinova, 2015). Az gelişmiş ya da gelişmekte olan toplumlarda, yenilikçi gönüllü organizasyonlarda çalışan sosyal girişimciler, az yararlanılan kaynakları kullanarak giderilmeyen sosyal ihtiyaçları karşılamak için yaratıcı yollar geliştirmektedirler (Leadbeater ve Goss, 1998). Bu açıdan bakıldığında sosyal girişimciler için temel unsurun ve ana hedefin sosyal fayda olduğu düşüncesi yatmaktadır. İşletmeler için sosyal girişimcilik kavramın önemine bakıldığında ise, işletme disiplini içerisinde toplumsal sorunları çözme amacına sahip olma tutkusu ile girişimci bakış açısını birleştiren olgu olarak öne çıkmaktadır.

Girişimcilik, spor endüstrisi içerisinde spor yöneticileri ve araştırmacılar tarafından giderek önem kazanan bir konu haline gelmiştir. Son zamanlarda spor yönetimi araştırmacıları, kendi disiplinlerinde girişimcilik literatürüne yönelik ilgi duymaya başlamışlardır (Ball, 2005; Ratten, 2018). Spor olgusunda bireylerin sağlıklı yaşamaları, boş zamanlarını sağlıklı yaşam tarzında değerlendirmeleri gibi sosyal yönünün önemi yadsınamazdır. Ayrıca bu sosyal yönünün önemi düşünüldüğünde yapılacak sosyal girişimcilik faaliyetlerine devletler tarafından önem verilmekte ve desteklenmektedir. Bu nedenle, sporda sosyal girişimcilik, spor sektöründeki paydaşlar arasında daha fazla kâr amacı gütmeyen ancak yenilikçi ortaklıklar kurmanın bir yolu olarak görülmektedir. Spor yöneticileri, amatör, profesyonel ve topluluk düzeyinde etkili organizasyon desteği sağlamak için çalışırlar ve bu desteği sağlamak adına çoğu zaman girişimci bir şekilde davranmaları gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmamızda spor

yöneticiliği bölümünde öğrenip gören ayrıca birer spor yöneticisi adayı olan öğrencilerin sosyal girişimcilik düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

## YÖNTEM

### Çalışmanın Amaç ve Deseni

Bu araştırmanın amacı spor yöneticisi adaylarının sosyal girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmada, var olan durumu sorgulayan betimsel araştırma modellerinden tarama deseni kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Tarama modeli araştırmalarda, araştırmaya konu olan birey, olay ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar,2008).

### Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği bölümünde okuyan öğrencilerden tesadüfî örneklem yöntemiyle seçilen 52 kadın ve 130 erkek olmak üzere toplam 182 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Etik Kurul Başkanlığı tarafından 70400699/11.00-190066441 sayılı etik kurul kararı çıkarılmıştır. Yaşanılan pandemi sürecinde yüz yüze eğitime bir sürelik ara verilmesinden dolayı çalışmadaki anket için, “Google form” üzerinden online anket formu oluşturulmuştur. Oluşturulan bu ankete ait bağlantı linki katılımcılara e-mail ve sosyal medya aracılığıyla gönderilerek çalışmanın kapsamı anlatılmış ve katılım sağlanmaları istenmiştir. Bu katılımcıların cinsiyet, sınıf, branş, aktif spor yapma ve daha önce herhangi bir sosyal sorumluluk projesinde görev alma değişkenlerine göre frekans dağılımı Tablo 1’de sunulmuştur.

**Tablo. 1** Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

<b>Cinsiyet</b>	<b>n</b>	<b>%</b>	<b>Sınıf</b>	<b>n</b>	<b>%</b>
Kadın	52	28.6	1. Sınıf	6	3.3
Erkek	130	71.4	2. Sınıf	30	16.5
<b>Branş</b>	<b>n</b>	<b>%</b>	3. Sınıf	38	20.9
Bireysel Sporlar	118	64.8	4. Sınıf	108	59.3
Takım Sporları	64	35.2	<b>Proje Görev Alma</b>	<b>n</b>	<b>%</b>
<b>Aktif Spor Yapma</b>	<b>n</b>	<b>%</b>	Evet	113	62.1
Evet	105	57.7	Hayır	69	37.9
Hayır	77	42.3	<b>Toplam</b>	<b>182</b>	<b>100</b>

### Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak; “Sosyal Girişimcilik Öncülleri Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

**Sosyal Girişimcilik Öncülleri Ölçeği:** Bireylerin sosyal girişimcilik özelliklerini incelemek amacıyla Hockerts (2015) tarafından geliştirilen Türkçe'ye uyarlama çalışması Akar (2020) tarafından yapılan 17 madde ve 4 alt boyuttan (empati, toplumsal ahlaki yükümlülük, sosyal girişimcilik öz yeterliği ve algılanan sosyal destek) oluşan ölçektir. Ölçekte yer alan 2., 5., 13. ve 17. maddeler olumsuz yargı bildirdiği için ters puanlanmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde olup Kesinlikle Katılmıyorum 'dan Kesinlikle Katılıyorum 'a doğrudur. Ölçeğin alt boyutlarının yanı sıra ölçeğin genel puanı da hesaplanabilir. Ayrıca Akar (2020) tarafından bu ölçekle katılımcıların; sosyal girişimcilik niyetleri, sosyal girişimcilik eğilimleri ve sosyal girişimcilik özelliklerinin incelenmesi mümkün olduğu belirtilmiştir. Anket formunun son kısmında ise katılımcıların demografik bilgilerine yer verilmiştir.

### Verilerin Analizi

Elde edilen veriler Statistical Package for Social Science (SPSS 20.0) veri tabanına aktarılarak gerekli istatistiksel analizlerle değerlendirilmiştir. Verilerin normal olarak dağıtılıp dağıtılmadığını belirlemek için normallik testi kullanılmıştır. Normallik varsayımlarının testleri verilerin normal dağılım gösterdiğini ve bu nedenle parametrik testlerin yapıldığını göstermiştir (Tablo 2). Bu yüzden gruplar arası farklılığı tespit etmek amacıyla ikili gruplar için t-testi, ikiden fazla gruplar için ANOVA ve farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla Tukey HSD testi yapılmıştır. Analizlerde istatistiki anlamlılık düzeyi ( $p < 0.05$ ) olarak alınmıştır.

## BULGULAR

**Tablo 2.** Ölçek Puan Dağılımı

Ölçek	N	Min.	Mak.	Mean	SD	Skewness	Curtosis
Sosyal Girişimcilik	182	1.26	4.76	4.00	.384	-.226	-.641

Tablo 2'de verilerin normal olarak dağılıp dağıtılmadığını belirlemek amacıyla normallik testi kullanılmıştır. Toplanan verilerin (-1,+1) normal bir dağılıma sahip olduğu ve çalışma için parametrik testlerin uygulanması gerektiği görülmektedir.

**Tablo 3.** Sosyal Girişimcilik Düzeyi Puanlarının Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırması

SGÖ Ölçeği Alt Boyutlar	Cinsiyet					
	Kadın (n=52)		Erkek (n=130)		İstatistiksel değerlendirme	
	x	s	x	s	t	p
Empati	3.21	.385	3.23	.337	-.373	.710
Toplumsal Ahlaki Yükümlülük	4.23	.756	4.28	.570	-.512	.609
Sosyal Girişimcilik Öz yeterliği	3.86	.438	3.86	.519	-.047	.962

Algılanan Sosyal Destek	3.62	.554	3.50	.570	1.397	.164
Toplam	4.10	.405	3.96	.369	2.280	<b>.024*</b>

Tablo 3’de t-test sonuçları, kadın ve erkek öğrenciler arasındaki sosyal girişimcilik ölçeği alt boyutları skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemiştir. Ancak, sosyal girişimcilik ölçeği toplam skorunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiş olup [t=2.280; p<0,05] bu farklılığın kadın öğrenciler lehine olduğu görülmektedir.

**Tablo 4.** Sosyal Girişimcilik Düzeyi Puanlarının Öğrencilerin Sınıflarına Göre Karşılaştırması

SGÖ Ölçeği Alt Boyutlar	Sınıf									
	1. Sınıf		2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		İstatistiksel Değ.	
	x	s	x	s	x	s	x	s	F	p
Empati	2.90	3.28	3.26	.360	3.17	.471	3.25	.288	2.413	.068
Toplumsal Ahlaki Yükümlülük	4.12	.136	4.21	.787	4.26	.670	4.30	.582	.263	.852
Sosyal Girişimcilik Öz yeterliği	3.62	.410	3.75	.527	3.82	.272	3.92	.544	1.622	.186
Algılanan Sosyal Destek	3.87	.136	3.61	.403	3.47	.453	3.51	.647	1.104	.349
Toplam	4.23	.064	3.98	.459	3.96	.400	4.01	.364	.927	.429

Tablo 4’de ANOVA sonuçları, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal girişimcilik ölçeği ve alt boyutları skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemiştir.

**Tablo 5.** Sosyal Girişimcilik Düzeyi Puanlarının Öğrencilerin Branşlarına Göre Karşılaştırması

SGÖ Ölçeği Alt Boyutlar	Branş					
	Bireysel Sporlar (n=118)		Takım Sporları (n=64)		İstatistiksel değerlendirme	
	x	s	x	s	t	p
Empati	3.22	.428	3.24	.113	-2.278	.781
Toplumsal Ahlaki Yükümlülük	4.20	.654	4.39	.559	-1.996	<b>.047</b>
Sosyal Girişimcilik Öz yeterliği	3.91	.553	3.78	.359	1.590	.114
Algılanan Sosyal Destek	3.62	.620	3.36	.405	3.040	<b>.003</b>
Toplam	3.97	.372	4.05	.402	-1.364	.174

Tablo 5’de t-test sonuçları, öğrencilerin branşları arasında sosyal girişimcilik ölçeği, empati ve sosyal girişimcilik öz yeterliği alt boyutları skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemiştir. Ancak, toplumsal ahlaki yükümlülük alt boyutunda takım sporları [t=-

1.996;  $p < 0,05$ ]; algılanan sosyal destek alt boyutunda ise bireysel sporlar [ $t=3.040$ ;  $p < 0,05$ ] branşında olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

**Tablo 6.** Sosyal Girişimcilik Düzeyi Puanlarının Öğrencilerin Aktif Spor Yapma Durumlarına Göre Karşılaştırması

SGÖ Ölçeği Alt Boyutlar	Aktif Spor Yapma					
	Evet (n=105)		Hayır (n=77)		İstatistiksel değerlendirme	
	x	s	x	s	t	p
Empati	3.20	.387	3.26	.293	-1.211	.227
Toplumsal Ahlaki Yükümlülük	4.01	.615	4.19	.577	-.306	.106
Sosyal Girişimcilik Öz yeterliği	3.82	.503	3.93	.482	-1.487	.139
Algılanan Sosyal Destek	3.49	.591	3.59	.530	-1.229	.221
Toplam	3.91	.335	4.01	.415	-1.226	.198

Tablo 6’da t-testi sonuçları, öğrencilerin aktif spor yapıp yapmama durumlarına göre sosyal girişimcilik ölçeği ve alt boyutları skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemiştir.

**Tablo 7.** Sosyal Girişimcilik Düzeyi Puanlarının Öğrencilerin Daha Önce Sosyal Sorumluluk Projelerinde Görev Alma Durumlarına Göre Karşılaştırması

SGÖ Ölçeği Alt Boyutlar	S.S. Projesinde Görev Alma					
	Evet (n=113)		Hayır (n=69)		İstatistiksel değerlendirme	
	x	s	x	s	t	p
Empati	3.19	.375	3.28	.301	-1.607	.110
Toplumsal Ahlaki Yükümlülük	4.30	.612	4.22	.654	.756	.450
Sosyal Girişimcilik Öz yeterliği	3.94	.492	3.76	.793	1.907	<b>0.48</b>
Algılanan Sosyal Destek	3.54	.629	3.52	.451	.284	.776
Toplam	4.00	.414	4.01	.330	-.155	.877

Tablo 7’de t-test sonuçları, öğrencilerin daha önce herhangi bir sosyal sorumluluk projesinde görev alma durumlarına göre sosyal girişimcilik ölçeği ile empati, toplumsal ahlaki yükümlülük ve algılanan sosyal destek alt boyutları skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemiştir. Ancak, sosyal girişimcilik öz yeterliği alt boyutu skorunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiş olup [ $t=1.907$ ;  $p < 0,05$ ] bu farklılığın daha önce herhangi bir sosyal sorumluluk projesinde görev alan öğrenciler lehine olduğu görülmektedir.

## TARTIŞMA VE SONUÇ

Sosyal girişimcilik, toplumsal sorunları çözüme kavuşturma ve toplum yararına sosyal değer yaratma çabasını ifade etmektedir. Bu çalışmada spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin sosyal girişimcilik düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca sosyal girişimciliğin alt boyutları olan; empati, toplumsal ahlaki yükümlülük, sosyal girişimcilik öz yeterliği ve algılanan sosyal desteğin demografik değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmamızda spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin sosyal girişimcilik düzeylerinin ortalamasının üzerinde ( $x=4.00$ ) bir skora sahip olduğu dolayısıyla yüksek düzeyde sosyal girişimcilik eğiliminde oldukları görülmüştür. Şirin ve ark., (2018) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin sosyal girişimcilik düzeylerini belirlemeye yönelik yapmış oldukları çalışmada, BESYO öğrencilerinin sosyal girişimcilik eğilimlerinin olumlu düzeyde olduğu bulmuşlardır. Yine Nas ve Temel (2018) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirlemeye yönelik yapmış oldukları çalışmada, BESYO öğrencilerinin genel girişimcilik düzeylerinin yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Sporun toplumsal dayanışma ve bütünleşmeyi sağladığı ayrıca insanları sosyalleştirerek sosyal ilişkiler kurmasında ve geliştirilmesinde büyük rol oynadığı gerçeğinden dolayı spor bölümü öğrencilerinin sosyal girişimcilik eğilimlerinin yüksek çıktığı söylenebilir.

Sosyal girişimcilik düzeyi puanlarının öğrencilerin cinsiyetlerine göre karşılaştırılmasında; kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla ölçek genel toplamında daha yüksek sosyal girişimcilik düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Şeker, (2012) üniversite öğrencilerinin sosyal girişimcilik potansiyellerini belirlemeye yönelik yapmış olduğu çalışmasında, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla sosyal girişimciliğe daha yatkın olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çermik ve Şahin, (2015) üniversite öğrencilerinin sosyal girişimcilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik yapmış oldukları çalışmada, yaratıcılık alt boyutunda kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranda daha yüksek sosyal girişimcilik düzeyine sahip olduğunu bulmuşlardır. Özmen, (2015) rekreasyon ve spor yöneticiliği bölümü öğrencilerin girişimcilik düzeylerini belirlemeye yönelik yapmış olduğu çalışmasında, cinsiyet açısından girişimcilik düzeylerinde farklılık tespit edilmemiş fakat ortalama skorlarında kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha yüksek girişimcilik düzeyinde olduğu bulmuştur. Bu bulgular çalışmamızın sonucunu destekler niteliktedir.

Çalışmamızda spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin sınıflarına ve aktif spor yapma durumlarına göre sosyal girişimcilik puanlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Çalışmamızdan farklı bulgular mevcut olup; Nas ve Temel (2018) yapmış oldukları çalışmada araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf değişkenine göre girişimcilik düzeyinde anlamlı farklılık



tespit edilmiş ve 4. sınıf öğrencilerinin daha yüksek düzeyde girişimcilik tarzı sergilediklerini tespit etmişlerdir. Şeşen ve Basım (2012) yapmış olduğu araştırmada genç yaştaki öğrencilerin ileri yaştaki öğrencilere oranla girişimcilik düzeylerinin daha düşük düzeyde olduğu buna paralel Özman (2013) spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik yaptığı çalışmada yaş ilerledikçe girişimcilik düzeyinin azaldığı sonucunu bulmuştur.

Çalışmamızın bir diğer sonucu öğrencilerin branşlarına göre sosyal girişimcilik düzeylerinin karşılaştırılmasında anlamlı farklılık görülmüştür. Öğrencilerin branşları arasında ölçek genel puanı, empati ve sosyal girişimcilik öz yeterliği puanlarında anlamlı fark olmamakla birlikte toplumsal ahlaki yükümlülük ve algılanan sosyal destek boyutunda anlamlı farklılık görülmüştür. Burada toplumsal ahlaki yükümlülük alt boyutunda takım sporları, algılanan sosyal destek alt boyutunda ise bireysel sporlar branşında olan öğrenciler lehine bulunmuştur. Çalışmamızın bir diğer sonucuna göre ise öğrencilerin daha önce herhangi bir sosyal sorumluluk projelerinde görev alma durumuna göre sosyal girişimcilik düzeylerinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğrencilerin daha önce herhangi bir sosyal sorumluluk projesinde görev alma durumlarına göre sosyal girişimcilik ölçeği ve empati, toplumsal ahlaki yükümlülük ve algılanan sosyal destek alt boyutları skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermezken, sosyal girişimcilik öz yeterliği alt boyutu skorunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu farklılığın daha önce herhangi bir sosyal sorumluluk projesinde görev alan öğrenciler lehine olduğu görülmüştür. Sosyal girişimciliğin özünde yardımseverliği barındırması, toplumun içinde bulunduğu durumu iyileştirmesi ve sosyal amaçlar doğrultusunda yenilik yaratması gibi unsurları barındırdığı düşünüldüğünde, sosyal sorumluluk projelerinde görev alan bireylerin sosyal girişimcilik düzeylerinin yüksek çıkması normal karşılanabilir.

Sonuç olarak, sosyal girişimci, sosyal misyon çerçevesinde sosyal değer yaratılması ve sürdürülmesi için fırsatlardan yararlanarak, yenilikçi adımlarla hareket ederek, toplumsal sorunları çözmeye ve toplumun yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar yapar. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin birer spor yöneticisi adayı da olduğu düşünüldüğünde gelecekte yetiştirecekleri öğretmen, sporcu ve spor eğitim uzmanları ülkemiz spor yönetimine yön verecek ve sporun gelişerek toplumun geneline yayılmasını sağlayacaktır. Sporun ayırt edici özelliklerinin ve günümüz dünyasında girişimcilik faaliyetlerinin önemi düşünüldüğünde, girişimcilik eğitimi almanın girişimcilik düzeyine anlamlı katkılar sağlayacağı yadsınamazdır. Bu bağlamda spor bölümü öğrencileri için girişimcilik dersinin müfredatlar da yer alması ve bu derste sosyal girişimciliğin önemine vurgu yapılması önem taşımaktadır. Derslerde girişimcilik

ve türleri ile ilgili verilecek teorik eğitimin yanı sıra öğrencilerin öğrendiklerini pratiğe dökerek sosyal projelerin hazırlanması ve destek verilmesi oldukça önemlidir. Bu projelerin, öğrencilere katkı sağlayacağı ve sosyal girişimcilik eğilimlerini (empati, toplumsal ahlaki yükümlülük, sosyal destek) artıracığı düşünülmektedir. Ayrıca üniversitelerde öğrencilerin sosyal girişimcilik eğilimlerini artırmaya yönelik faaliyetler düzenlenmeli, öğrenci toplulukları ve girişimcilik kulüpleri kurularak, öğrencilerin buralara üye olmaları teşvik edilmelidir. Böylelikle girişimcilik ve sosyal girişimcilik bilgi ve becerisini kazanan spor bölümü öğrencileri gizli kalmış özelliklerini açığa çıkararak, sahip oldukları girişimcilik yeteneklerini fark edecek, kendi işlerini kuracak, toplumsal duyarlılık projelerinde yer alacak ve topluma ve spora hizmet eden bireyler haline dönüşeceklerdir.

## KAYNAKLAR

1. **Akar, H., (2020).** Sosyal Girişimcilik Öncülleri Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması. *Turkish Studies-Education*, 15(2): 579-593.
2. **Alvord, S. H., Brown, L. D., & Letts, C. W., (2004).** Social Entrepreneurship And Societal Transformation: An Exploratory Study. *The Journal Of Applied Behavioral Science*. 40(3): 260-282.
3. **Ball, S., (2005).** The Importance of Entrepreneurship to Hospitality, Leisure, Sport and Tourism. *Hospitality, Leisure, Sport And Tourism Network*. 1(1): 1-14.
4. **Boschee, J., (2001).** Eight Basic Principles For Nonprofit Entrepreneurs. *Nonprofit World*. 19(4): 15-18.
5. **Çermik, F., & Şahin, İ., (2015).** Sosyal Bilgiler Öğretmeni Adaylarının Sosyal Girişimcilik Özelliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Current Research İn Education*. 1(2): 76-88.
6. **Drucker, P., (1999).** *Innovation and Entrepreneurship*. Butterworth-Heinemann, Oxford.
7. **Gusseanova, D., (2015).** Sosyal Girişimcilik Olgusu ve Bir Örnek Olay İncelemesi. Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi SBE.
8. **Hirsch, D. R., & Peters, M. P., (2002).** *Entrepreneurship*, (Fifth Edition), USA: McGraw-Hill, Higher Education.
9. **Hockerts, K., (2015).** The Social Entrepreneurial Antecedents Scale (SEAS): A Validation Study. *Social Enterprise Journal*, 11(3): 260-280.
10. **Karasar, N., (2008).** Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayınları.
11. **Nas, K., & Temel, V., (2018).** Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 20(3): 134-144.
12. **Leadbeater, C., (1997).** *The Rise of the Social Entrepreneur*, Demos, London.
13. **Leadbeater, C., & Goss, S., (1998).** *Civic Entrepreneurship*. Demos/Public Management Foundation. Putteridge Bury Management Centre.
14. **Özman, C., (2013).** Spor Yöneticiliği Bölümünde Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.
15. **Özmen, Ç., (2015).** Rekreasyon ve Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerin Girişimcilik Düzeylerinin Değerlendirilmesine Yönelik bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi, Burdur. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
16. **Ratten, V., (2018).** *Sport Entrepreneurship: Developing and Sustaining an Entrepreneurial Sports Culture*. Springer.
17. **Robinson, J., (2006).** Navigating Social and Institutional Barriers to Market: How Social Entrepreneurs Identify and Evaluate Opportunities. In *Social Entrepreneurship* (pp 95-120). Palgrave Macmillan, London.
18. **Shaw, E., & Carter, S., (2007).** *Social Entrepreneurship: Theoretical Antecedents And Empirical Analysis Of Entrepreneurial Processes And Outcomes*. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 14(3): 418-434.
19. **Şeker, M., (2012).** Sosyal Girişimciliğin Artan Önemi ve Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi SBE.
20. **Şeşen, H., & Basım, N., (2012).** Demografik Faktörler ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine

- Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Ege Akademik Bakış. 12: 21–28.
21. **Şirin, Y. E., Bilir, F. P., & Günseli, Ö. Z., (2018).** Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Girişimcilik Eğilimleri: Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okul Örneği. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. 3(3): 35-47.
22. **Tan, W. L., Williams, J. & Tan, T. M. (2005).** Defining the ‘Social’ in ‘Social Entrepreneurship’: Altruism and Entrepreneurship. International Entrepreneurship and Management Journal. 1: 353-365.
23. **Thompson, J., Alvy, G., & Lees, A., (2000).** Social Entrepreneurship: A New Look at the People and the Potential. Management Decision. 38(5): 328-338.
24. **Tracey, P., & Phillips, N., (2007).** The Distinctive Challenge of Educating Social Entrepreneurs: A Postscript and Rejoinder to the Special Issue on Entrepreneurship Education. Academy of Management Learning and Education. 6(2): 264-71.
25. **Zhao, F., (2005).** Exploring The Synergy Between Entrepreneurship and Innovation. International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research. 11(1): 25-41.

